

"Све су Дрине овог света криве; никада се оне неће моћи потпуно исправити, али и никад не смео престати да их исправљамо"

Иво Андрић

Дешава се понекад, да Вас неко или нешто од кога или од чега не очекујете, подстакне на оживљавање сећања на догађаје у којима сте учествовали, били сведоци или савременици. То се нарочито дешава када су ти догађаји тешки, трагични, па их чак и несвесно потискујете из сећања, како би наставили живот што је могуће нормалније.

Од времена када су политичке емисије на националним телевизијама престале да буду политичке дебате, размене мишљења или полемике, и прерасле (срозале) у тзв. talk-show, престао сам да их гледам. Оне су управо оно што им име каже - talk-show (што више причаш, то си забавнији). У њима је главни глумац онај који највише, или најгласније говори (talk, talk, talk) , онај ко саговорницима не да да до речи дођу. Још ако водитељ успе да учеснике испровоцира на псовку, поливање водом, или не дај Боже неко плуцкање или шљагу, такав аутоматски аванзује у својој или некој другој информативној кући.

Пре извесног времена на градској телевизији, сасвим случајно, пажњу ми је привукао српски колумниста број два, Бошко Јакшић (ваљда је сада свима јасно да је Џејкеј однела шњур). У емисији (talk-show-у), водитељ (мислим да се зове Сатрапа, или тако некако) здушно навија за вицешампиона колумнизма који постиже класични out-talk (приближан српски израз би био надговоравање), јер уз здушну помоћ водитеља допушта саговорницима да повремено узму ваздух, али да не рабе гласне жице. У заносу, након низа познатих ставова (парафразираћу): да је Косово изгубљено, да је Европа светиња а да Срби нису довољно добри за њу, па злочини, нетолеранција и слично, на крају изјављује како Срби, да би постали бољи, и да би им било боље морају да се одрекну, ни мање ни више него ``идеологије САНУ``! Е, овде се опраштамо од колумнисте, уз захвалност за предложени мотив.

У потрази за идеологијом

Дугогодишњи напори але и вране, да Срби напokon схвате, да после Адама и Еве није било ничега а онда је дошао Милошевић и све то растурио, у наше време увелико дају резултате. Ретко ће се наћи аналитичар, историчар, политичар, политикант или новинар, који за почетак распада СФРЈ неће навести Косово, само што ће се мало спорити око тачног датума. Једни (поготову међународни) чиниоци за дан ``Д`` узимају Газиместан `89, док други пак иду даље у историју тврдећи да је чувена реченица да ``не сме нико да бије`` толико потресла темеље Брозове заоставштине да јој није било спаса.

Без обзира на то да ли је за некога, Милошевић био ``росно цвеће`` или ``балкански касапин``, ``највећи син`` или ``највећи лопов``, ``човек мира`` или ``човек-Мира``, претенциозно би било приписати једном његовом говору (узгред, прилично безличном) и једној успут уснимљеној реченици (узгред, прилично оправданој) магичну снагу да растури тврђаву демократије, економског, националног и свеколиког благостања, каква је по многима била Бродова држава. За основу тако грандиозног подухвата није довољан један говор или беседа, ма била и Цицеронова, потребно је нешто јаче, нешто што има политичку и филозофску тежину, која може изазвати политички потрес. Нешто попут Џеферсонове Декларације, Марксовог Манифеста, Ничеовог Над човека или Хитлеровог Мајн кампфа (овог последњег нарочито). Како међу српским великанима није било антисемита, идеолога колонијализма, нити мизантропа, то се идеологија којом се, наводно, растурила Бродова држава, напајала идејама из необјављеног списка под радним насловом Меморандум САНУ, који се као самиздат појавио у лето 1986.

Код Меморандума САНУ из 1986, не зна се ни тачан наслов (различити извори наводе различите наслове), а ни аутори, јер се по принципу рече ми један чо`ек дописује и отписује низ тадашњих чланова Академије.

Меморандум дум, дум, дум

Млађи читаоци вероватно и не знају о каквом се документу ради, ако је уопште реч о документу, јер се документу мора барем знати наслов и аутор. Код Меморандума САНУ из 1986, не зна се ни тачан наслов (различити извори наводе различите наслове), а ни аутори, јер се по принципу рече ми један чо`ек дописује и отписује низ тадашњих

чланова Академије (од 10-20 чланова, зависно кога треба дискредитовати, а и да би се и остали дисциплиновали како не би били стављени на списак аутора). Елем тај документ је за све крив, јер су се из њега 3-4 године идејама опијали Срби, који су касније изазвали распад државе, отцепљење Словеније и Хрватске, грађански рат у БиХ, Сребреницу, Туђмана, Шпегеља, Адема Јашарија, муџахедине, Холбрука, Вокера, ембарго, НАТО злочине, Олују, Бљесак, клерофашизам, хомофобију и многе друге цивилизованом свету неприхватљиве догађаје и појаве. Опасна нека књига.

Као неко ко је барем стотину пута учествовао у расправама о том (просто ме страх да му и име поменем) Меморандуму, могу само укратко извести како те расправе изгледају:

Они кажу да самоуправљање није демократско!;

Па зар јесте?

Није, али...

Они кажу да су републичке границе прављене на штету српског народа!

Па зар нису?

Ма јесу, али...

Они кажу да постоји вербални деликт!

Па зар не постоји?

Ма постоји, али...

Они кажу да је национализам у Југославији у порасту!

Па зар није?

Ма јесте, али...

Тако се тај ``документ`` анализирао од основних партијских ћелија, преко разних комитета, све до централног, па до наших дана чак и на Хашком трибуналу, и наравно свуда је осуђиван, а да је аргумент био: - Да, али...

Како сада ствари стоје, једини погубни ефект Меморандум је произвео по саму САНУ, јер бојећи се етикетирања попут оног горе наведеног (``идеологија САНУ``), а која изражавају доминантно антисрпски став, стиче се утисак да САНУ нема храбрости да своје ресурсе активира ради заштите и унапређења националних вредности: државе, језика, писма, универзитета, наталитета, економије..., а које су листом снажно нападнуте.

Једно од поглавља Меморандума односило се и на сакаћење државности Србије, уставним насиљем 1974. године, тј. формирањем двеју, де факто држава, на њеној територији. Је ли то било сакаћење државности? – Ма јесте, али...

Једно од поглавља Меморандума односило се и на сакаћење државности Србије, уставним насиљем 1974. године, тј. формирањем двеју, де факто држава, на њеној територији. Је ли то било сакаћење државности? – Ма јесте, али...

АНУК – САНУ 1 : 0

Млађим читаоцима је вероватно непознато да је након давања атрибута пуне државности Косову, 1974. године, прво дошло до формирања државних институција (скупштина, влада, комитет), а затим на основу њихових уредби до формирања и других институција, карактеристичних за једну државу. Тако је у децембру 1975. актом Скупштине Косова формирана и Академија наука и уметности Косова (Akademia e Shkencave dhe e Arteve e Kosovës - ASHAK). Била је састављена од чланова који су, свако на свој начин доприносили темељењу шиптарске државе на тлу Србије.

Рад АНУК, се може узети за пример, како једна национална организација ради на афирмацији сопствене нације, а на штету свих осталих. Она је врло ефикасно координирала унутрашње политичке активности успостављајући живу међународну сарадњу, у потпуности се понашајући као орган независне државе. Она је за кратко време реформисала чак и албански језик, којим се на Косову говорило, како би га стандардизовали са оним у Албанији, тако да је долазило и до комичних ситуација, да обичан народ није ни разумевао повећи број термина којим се елита служила. А елита се, пак, служила по директиви, па их ни сама није разумела. У албанско говорно подручје уведени су и они који никад тим језиком нису говорили, као на пример муслиманско становништво из Призрена и околине, Ораховца и Приштине. У тим породицама, млади: ђаци и студенти су неретко васпитавали старије укућане: ``Збори море шћип, се не те разбирам``! И успели су. Неки од академика су остварили заиста капитални учинак:

Сурија Пуповци (Syrja Pupovci), је у Устав 1974, уградио елементе државности, који се данас умногоме могу препознати и у тзв. Ахтисаријевом плану. Али Хадри (Ali Hadri) је био генератор теорије о илирском пореклу Албанаца, чији су радови преко ноћи доспевали у све водеће европске библиотеке. У прилог овој теорији додуше нема материјалних доказа, али нема ни квалитетних контратеорија, тако да пријало то нама или не, она је опште прихваћена. Дервиш Рожаја (Dervish Rozhaja), човек најзаслужнији за рад универзитета, који је школовао и ``школовао`` по 60 хиљада студената (о државном трошку). Захваљујући вези коју је постигао са загребачким Свеучилиштем ``одшколовао`` је хиљаде доктора наука, који додуше нису могли да се запосле у Хрватској, али су врло ефикасно послужили за прогон српских професора. Тако је универзитет (Универзитет Косова, како се тада звао), постао регрутни центар националиста који су у побуни 1981. године представљали ударну снагу, која је прва заљуљала темеље Брозове тврђаве. Свака соба у студентском граду је у то време била окићена заставом Албаније, а многе и мапама Велике Албаније. Не заборавимо, побуна се догађа у време пуне шиптарске доминације, економске и етничке експлозије, знатно пре Меморандума, Милошевића, Рачка.... Независно од тога да ли су поменути академици та достигнућа остварили као ауторско дело, или су само били извршиоци задатака, није познато да је ико АНУК до дана данашњег, оптужио за антисрпску (или било какву) идеологију, као што се то чини са САНУ.

Букагије? Не хвала!

Шта се за то време дешавало са Србима? Можда неке може звучати апсурдно, али положај Срба је тада у неким елементима био тежи него што је данас, када је неоспорно трагичан. Свакодневна пребијања, крађе шума и стоке, сече воћњака, претње, паљевине, силовања, разноврсни институционални притисци, довели су до тога да се за десетак година српско становништво, пре свега из Метохије, Дренице и рубних делова према Македонији и ``ужој Србији`` (што се у међународним кореспонденцијама зове - Serbia proper) десеткује. Срби у немогућности да добију помоћ од матице, почињу да се самоорганизују, чиме изазивају власти које почетком 1986. почињу да хапсе истакнуте Србе, како се информације о правом стању (што би се модерно рекло, људских права) у покрајини не би прелиле ван њених граница.

Вероватно се може приметити да се све ово дешава знатно пре фамозног меморандума, доласка Милошевића на власт, Видовдана и других момената који се сада Србима и Србији каче као историјске букагије, јер су забога ничим изазвани малтретирали Шиптаре, вршећи геноцид (а шта би Срби друго?), чиме су вишеструко повећали бројност становништва над којим су чинили исти, тј. геноцид.

Стога би за наш народ и државу у овом тренутку било веома важно да САНУ престане да се посипа пепелом због кривице које нема, а коју јој неки подмећу, те да напослетку почне нешто и да ради, у корист будућности нашег народа и државе. А посла, на жалост, има много.